

ĀRVALSTU

INVESTĪCIJU VIDES

INDEKSS

2023

ĀRVALSTU INVESTORU VIEDOKĻI PAR
INVESTĪCIJU KLIMATA ATTĪSTĪBU LATVIJĀ:
ADMINISTRATĪVĀ SLOGA IZDEVUMS

FICIL

SSE RIGA

SATURS

- 4 Priekšvārds
- 6 Ārvalstu kapitāla uzņēmumu īpatsvars Latvijā
- 7 Ievads
- 8 2023.gada FICIL Ārvalstu investīciju vides indeksa pētījuma fokuss
- 9 Galvenie rezultāti:
 - 10 • Investīciju klimata pievilcība Latvijā
 - 15 • Ekonomiskā konkurētspēja Latvijā
- 17 Investoru vērtējums par publiskā sektora darbu, lai uzlabotu investīciju klimatu
- 20 Investoru vērtējums par progresu politikas jomās
- 26 FICIL Ārvalstu investīciju vides indekss 2023: administratīvais slogs
- 32 Ierosinājumi administratīvā sloga mazināšanai
- 34 Turpmākie investīciju plāni
- 38 Premjerministres kundze, Jums ir pienākusi vēstule!
- 43 Uzņēmumi, kas piedalījās pētījumā

PAR AUTORU

Profesors **Arnis Sauka** ir Rīgas Ekonomikas augstskolas (SSE Riga) Ilgtspējīga biznesa centra direktors un NVO "BASE" - business pret ēnu ekonomiku, valdes loceklis, kā arī Vidzemes Augstskolas padomes priekšsēdētājs. Arnis ir ieguvis doktora grādu Zīgenes Universitātē (Vācija) un ir pasniedzis vieslekcijas Jenčēpingas Starptautiskajā biznesa skolā (Zviedrija) un Londonas Universitātes koledžā (Apvienotā Karaliste).

Viņa akadēmisko pētījumu rezultāti ir publicēti tādos izdevumos kā *Strategic Entrepreneurship Journal*, *Journal of Business Ethics*, *International Small Business Journal*, *Journal of Comparative Economics*, kā arī grāmatās, kuras izdevuši *Springer*, *Routledge*, *Edward Elgar*, *IGI Global*, *Blackwell* un *Peter Lang*. Arnis ir iesaistīts lietišķajos pētījumos, tostarp pētījumos, kurus pasūtījuši OECD, Eurofound un dažādas bankas, nozares apvienības un NVO. Viņš ir Ēnu ekonomikas indeksa Baltijas valstīs līdzautors. Arnis vada TVNET.lv portālā raidījumu "Nauda runā", kurā notiek diskusijas un intervijas ar ievērojamiem Latvijas ekonomistiem, politiķiem, uzņēmējiem un NVO pārstāvjiem.

PRIEKŠVĀRDS

Pēdējo gadu laikā ārvalstu investori saskārušies ar neskaitāmiem izaicinājumiem, kas būtiski ietekmējuši uzņēmumus Latvijā. Krievijas karš Ukrainā ir mainījis ģeopolitisko situāciju mūsu reģionā. Uzņēmumus ir ietekmējušas augošās enerģijas cenas, procentu likmju kāpums un tam sekojošā inflācija, piegādes ķēžu traucējumi un augstākas uzņēmējdarbības izmaksas kopumā.

Šis laiks ir iezīmējis arī kopīgu izpratni, ka tikai veicinot inovācijas, augstāku produktivitāti, attīstot produktus un pakalpojumus ar augstu pievienoto vērtību, mēs varam veicināt reālu ekonomikas izaugsmi un sasniegt Latvijas noteiktos ilgtermiņa mērķus. Mēs augstu vērtējam Ministru prezidentes atzinību par ārvalstu investoru pienesumu Latvijas ilgtspējīgā ekonomiskajā attīstībā un ar nepacietību gaidām tālāko redzējumu šī mērķa sasniegšanā.

Investori turpina uzsvērt vitāli nepieciešamos pasākumus, lai panāktu ekonomikas transformāciju. Tas ietver ēnu ekonomikas mazināšanu, darbaspēka prasmju uzlabošanu, enerģētiskās neatkarības sasniegšanu un virzību uz ES Zaļā kursa mērķiem, kā arī valsts pārvaldes efektivitātes uzlabošanu un digitālo transformāciju. Šo mērķu īstenošana nav iespējama bez stingras politiskās gribas, vienprātības par prioritārajām jomām, atbilstoša finansējuma un labas pārvaldības prakses īstenošanas publiskajā sektorā.

Ārvalstu investori nemainīgi norāda, ka lielais administratīvais slogs Latvijā ir šķērslis tālākām investīcijām. Ministru prezidente ir apņēmusies mazināt administratīvo slogu - par to liecina nesenie centieni samazināt birokrātiju nekustamā īpašuma attīstības jomā. Tomēr administratīvā sloga samazināšanai ir jābūt plašākai iniciatīvai, kas aptver šādas uzņēmējdarbības jomas: nodarbinātību un darba tirgu, tiesu sistēmu, nodokļu administrēšanu, valsts atbalsta saņemšanu un publiskā iepirkuma procedūras.

Ņemot vērā Latvijas pašreizējo ekonomisko situāciju, potenciālajiem taupības pasākumiem nevajadzētu apdraudēt investīcijas, kurām ir būtiska ietekme uz turpmāko ekonomisko izaugsmi. Piemēram, investīcijas darbaspēka prasmju attīstībā, birokrātijas samazināšanā, inovāciju veicināšanā un uz datiem balstītas ekonomikas attīstībā. Šis ir īstais brīdis, kad nepieciešams izvērtēt esošās prioritātes un efektīvi plānot, tādēļ ārvalstu investori aicina valdību rast līdzsvaru starp taupības pasākumiem un investīcijām.

Laikmetā, ko raksturo nenoteiktība un ģeopolitiskā spriedze, mums jākoncentrējas uz ilgstošu izaicinājumu risināšanu un jāveicina labāka nākotne. Ceru, ka šī gada Ārvalstu investoru padomes Latvijā "Ārvalstu investoru vides indekss" kalpos kā atbalsts valdībai tās nozīmīgajā misijā!

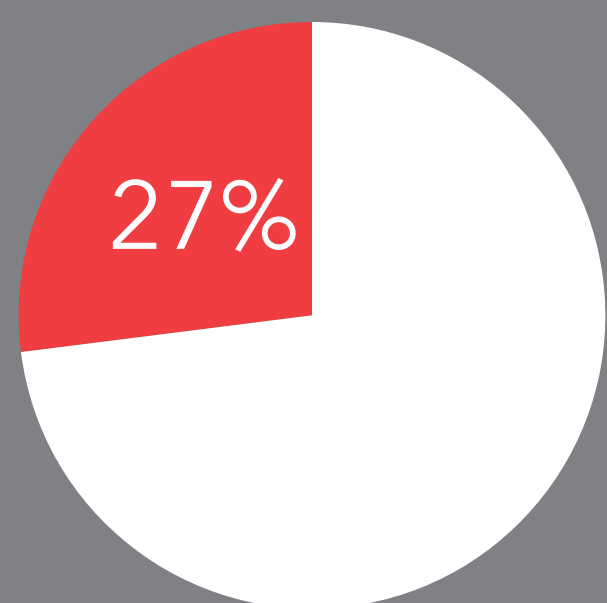
ZLATA ELKSNIŅA-ZAŠČIRINSKA

FICIL valdes priekšsēdētāja

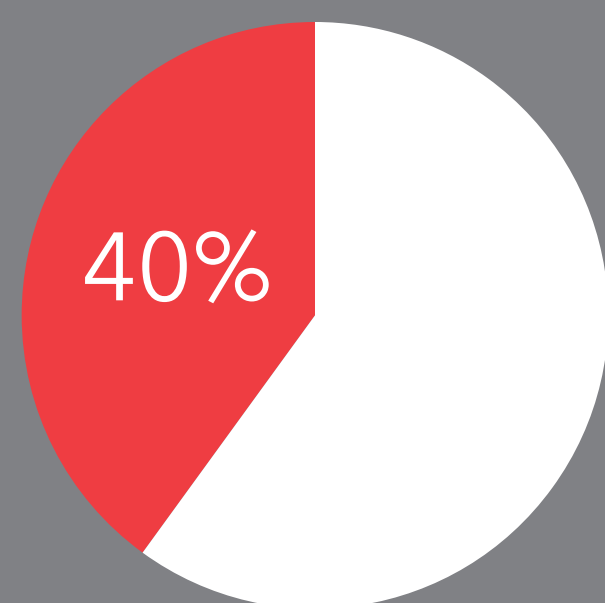
TO UZŅĒMUMU SKAITS,
KURU APGROZĪJUMS
PĀRSNIEDZ 145 TŪKSTOŠUS
EIRO UN KURIEM IR 50%
ĀRVALSTU KAPITĀLS
(VAIRĀKUMS)

3235

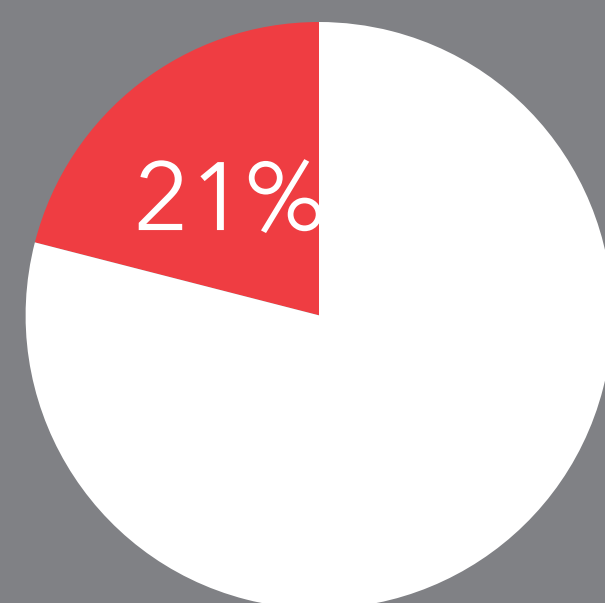
VAI 1/9 NO KOPĒJĀ UZŅĒMUMU SKAITA LATVIJĀ

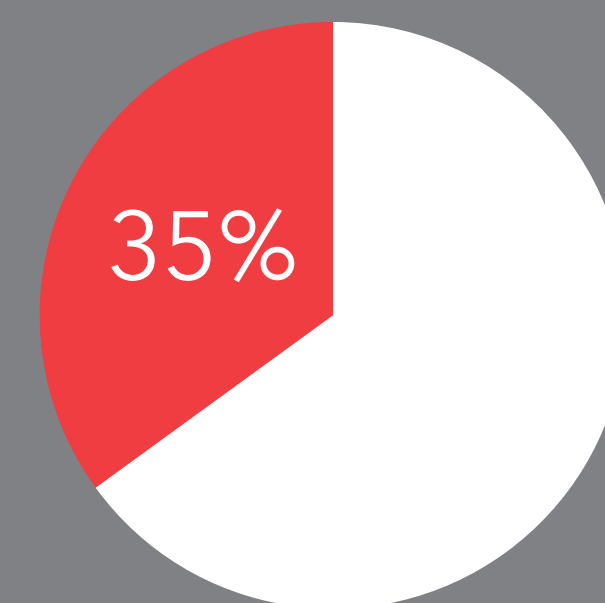
NO KOPĒJĀ
SOCIĀLĀ NODOKĻĀ

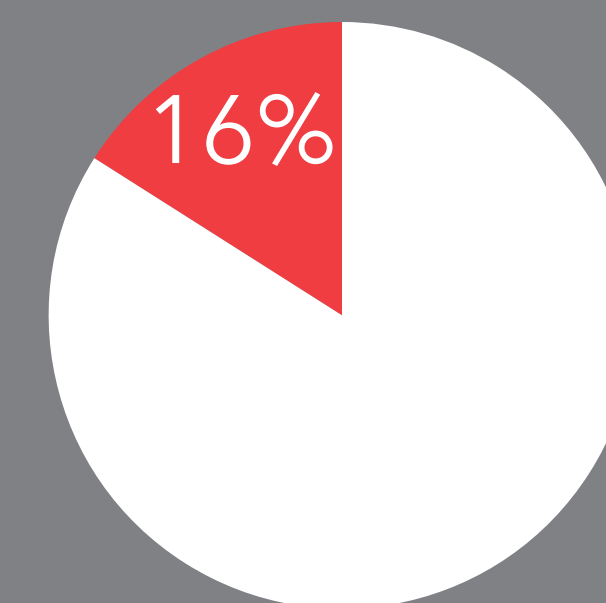
NO KOPĒJIEM
SAMAKSĀTAJIEM
NODOKĻIEM

NO KOPĒJĀ
DARBASPĒKA

NO KOPĒJĀ
APGROZĪJUMA

NO KOPĒJĀS
PEĻŅAS

IEVADS

FICIL Ārvalstu investīciju vides indeksu 2015. gadā pirmo reizi izveidoja Ārvalstu investoru padome Latvijā (FICIL) sadarbībā ar Rīgas Ekonomikas augstskolu (SSE Riga).

Šis ir devītais FICIL Ārvalstu investīciju vides indeksa ziņojums. Iepriekšējie astoņi ziņojumi sagatavoti attiecīgi 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021. un 2022. gadā. Šī ziņojuma mērķis ir sniegt padziļinātu izpēti par galvenajiem izaicinājumiem un sarežģījumiem ārvalstu investoriem Latvijā, īpaši ņemot vērā administratīvo slogu. Investori izvērtē politikas veidotāju darbu iepriekšējos gados, kā arī iezīmē nākotnes izaicinājumus un piedāvā potenciālus risinājumus.

Tāpat kā iepriekšējos pētījumos šis ziņojums ir balstīts uz aptauju: ārvalstu investoru Latvijā situāciju analīzi. Laikā no 2024. gada februāra līdz 2024. gada marta sākumam mēs intervējām 66 uzņēmumu vadītājus, kuri pārstāv ārvalstu uzņēmumus, kas ir nozīmīgi investori Latvijā.

Kopumā šie uzņēmumi (ieskaitot to meitasuzņēmumus) veido 24% no Latvijas kopējiem nodokļu ieņēmumiem un nodarbina 26% no kopējā darbaspēka uzņēmumos, kuru apgrozījums pārsniedz 145 000 EUR un kam ir 50% ārvalstu kapitāla (informācija no vietnes Lursoft, 2022. gads).

2023. GADA PĒTĪJUMA FOKUSS

Kā investori vērtē valdības centienus un pašreizējās politikas iniciatīvas, kuru mērķis ir uzlabot investīciju klimatu Latvijā, pēdējo 12 mēnešu griezumā?

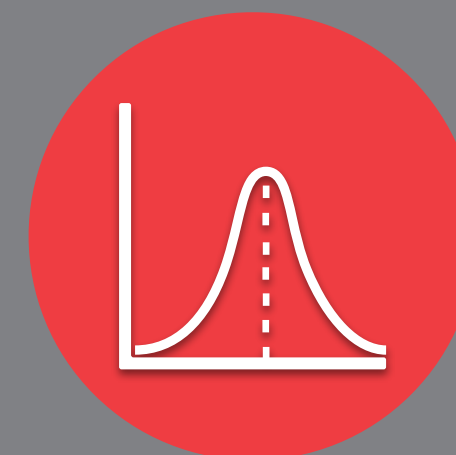

Sadarbība ar publisko sektoru un tā efektivitāte: investoru novērtējums un prioritātes?

Ārvalstu investoru novērtējums par Latvijas ekonomisko konkurētspēju: galvenie ekonomikas virzītāji, Baltijas valstu salīdzinājumā.

PADZIĻINĀTAS IZPĒTES JOMAS

Investīciju klimats Latvijā

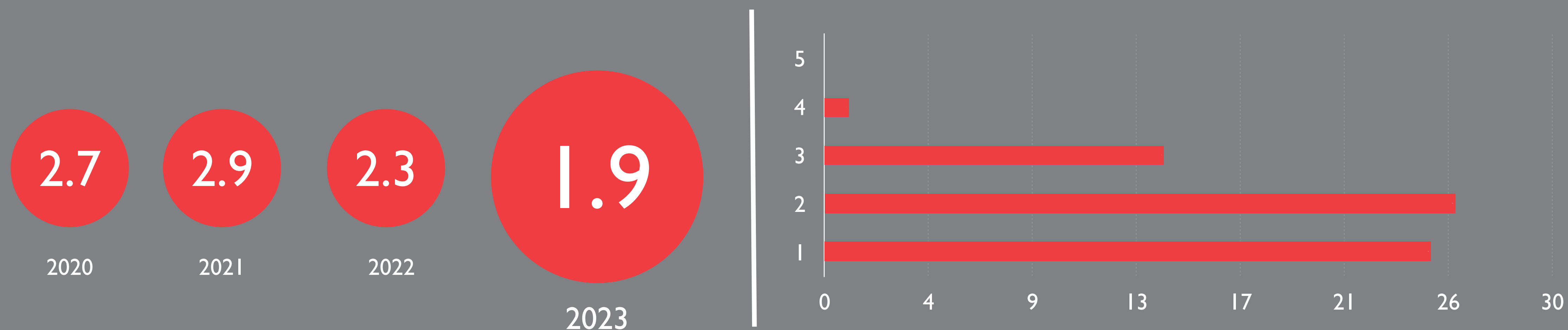

Administratīvais slogs Latvijā

GALVENIE REZULTĀTI

VAI INVESTĪCIJU KLIMATA PIEVILCĪBA LATVIJĀ IR UZLABOJUSIES PĒDĒJO 12 MĒNEŠU LAIKĀ?

SKALĀ 1-5, KUR "1" - INVESTĪCIJU PIEVILCĪBA NAV UZLABOJUSIES VISPĀR,
"3" - IR NOVĒROTI DAŽI POZITĪVI UZLABOJUMI UN "5" - INVESTĪCIJU PIEVILCĪBA IR BŪTISKI UZLABOJUSIES.

GALVENIE FAKTORI, KAS IETEKMĒJUŠI INVESTĪCIJU PIEVILCĪBU LATVIJĀ

GALVENIE FAKTORI, KAS
POZITĪVI IETEKMĒJUŠI
INVESTĪCIJU PIEVILCĪBU
LATVIJĀ

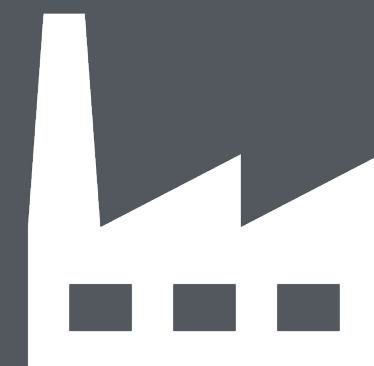
EKSPORTA IESPĒJAS

NODOKĻU POLITIKA

INFRASTRUKTŪRAS KVALITĀTE

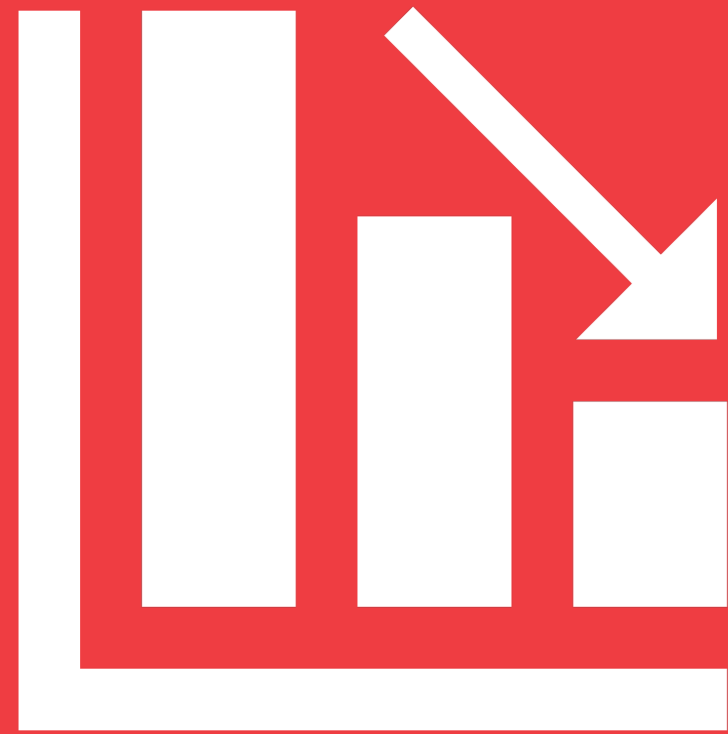

KVALIFICĒTA VIETĒJĀ
DARBASPĒKA PIEEJAMĪBA

GALVENIE FAKTORI, KAS IETEKMĒJUŠI INVESTĪCIJU PIEVILCĪBU LATVIJĀ

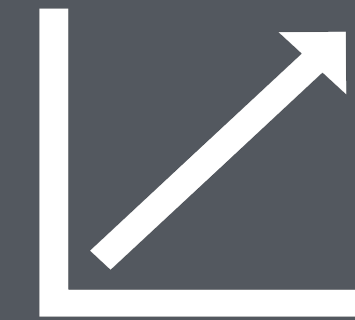
GALVENIE FAKTORI, KAS
NEGATĪVI IETEKMĒJUŠI
INVESTĪCIJU PIEVILCĪBU
LATVIJĀ

ĢEOPOLITIKA

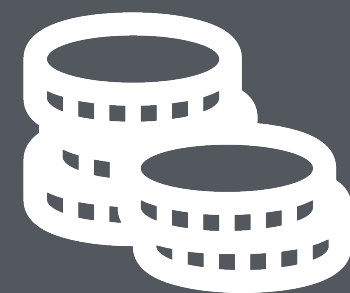
IEKŠĒJAIS TIRGUS

KVALIFICĒTA VIETĒJĀ
DARBASPĒKA PIEEJAMĪBA

DARBASPĒKA UN CITAS
IZMAKSAS

LIKUMDOŠANAS VIDE

NORMATĪVO AKTU
KVALITĀTE

Mēs vēlamies redzēt reālas izmaiņas no valdības, ne tikai tukšus vārdus un plānus.

TRANSPORTA UN UZGLABĀŠANAS NOZARE

Valdībā un parlamentā pieņemtie populistiskie lēmumi nopietni ietekmē investīciju vidi, kas ir liela problēma, it īpaši šajos ģeopolitiski nenoteiktajos laikos.

FINANŠU UN APDROŠINĀŠANAS DARBĪBAS

Mēs redzam ļoti daudz skandālu pašvaldībās - korupcija, neefektīvs līdzekļu izlietojums, u.c. Tas negatīvi ietekmē investīciju piesaisti.

Valsts nenodrošina mūsu uzņēmumam labas iespējas, kas mudinātu mūs investēt vairāk.

PROFESIONĀLIE, ZINĀTNISKIE UN TEHNISKIE PAKALPOJUMI

RAŽOŠANA

Klimata un enerģētikas ministrijas darbs ir bijis slikts. Vadlīniju trūkums no Konkurences padomes ir kaitējis mūsu investīcijām. Pozitīvi vērtējam jaunās valdības attieksmi un pieeju darbā ar valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībām, lai gan Latvenergo darbs ir bijis ilgstošs sāpju punkts vairākām nozarēm.

ELEKTROENERĢIJA, GĀZES APGĀDE, SILTUMAPGĀDE UN GAISA KONDICIONĒŠANA

Ģeopolitiskie apstākļi ir ietekmējuši ārvalstu investīciju piesaistes iespējas. Šis ietekmē kopējo makroekonomisko situāciju. Darbaspēka izmaksas turpina pieaugt, audzējot arī kopējās uzņēmuma izmaksas, kas negatīvi ietekmē mūsu iespējas palielināt investīcijas.

INFORMĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJAS PAKALPOJUMI

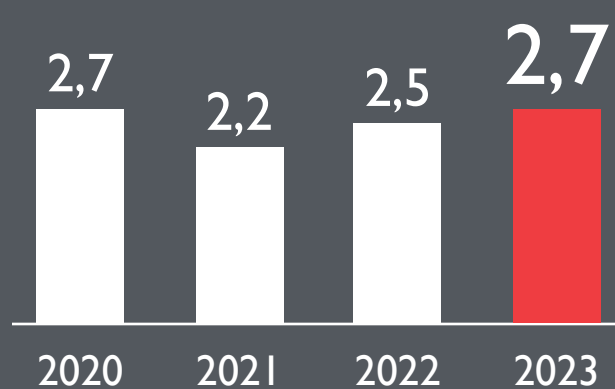
Kopumā mēs dramatiski zaudējam priekšrocības salīdzinājumā ar Lietuvu un Igauniju.

TRANSPORTS UN UZGLABĀŠANA

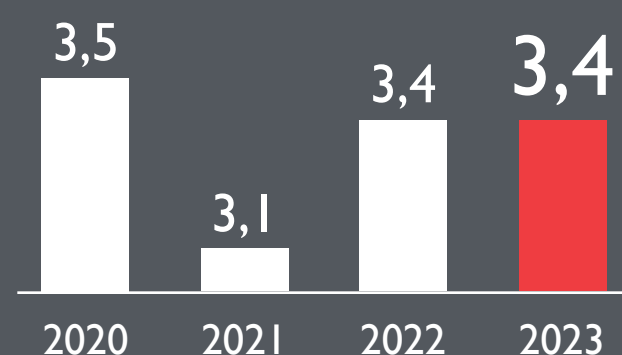
ĀRVALSTU INVESTORU VĒRTĒJUMS PAR POTENCIĀLAJIEM LATVIJAS EKONOMISKĀS KONKURĒTSPĒJAS VIRZĪTĀJIEM

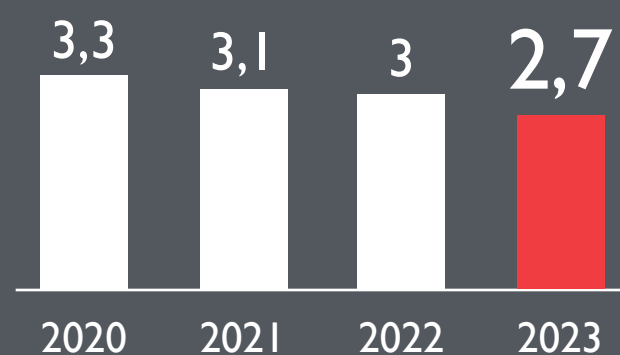
DARBASPĒKA PIEEJAMĪBA
(STRĀDNIEKI)

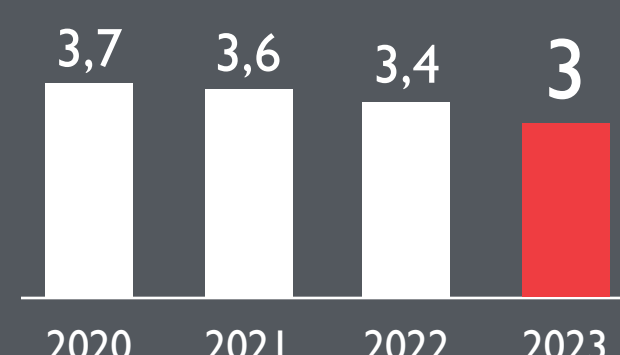
DARBASPĒKA PIEEJAMĪBA
(AUGSTĀKĀS VADĪBAS
SPECIĀLISTI)

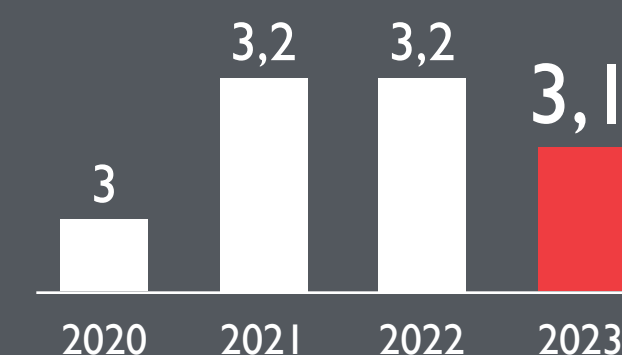
INFRASTRUKTŪRA

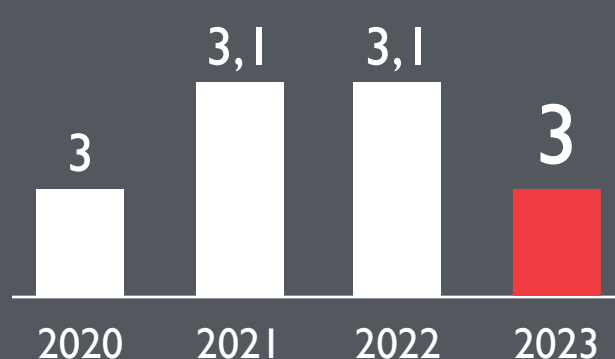
ATTIEKSME PRET ĀRVALSTU
INVESTORIEM

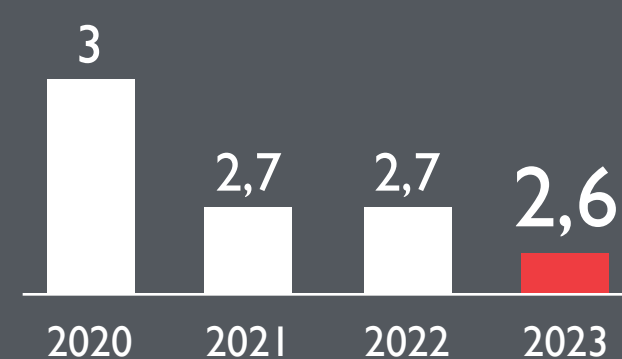
TIESU SISTĒMA

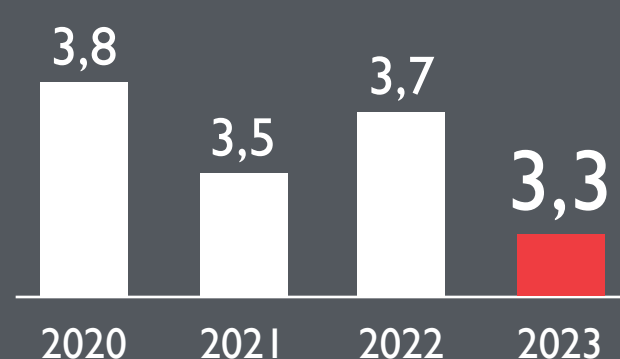
SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA

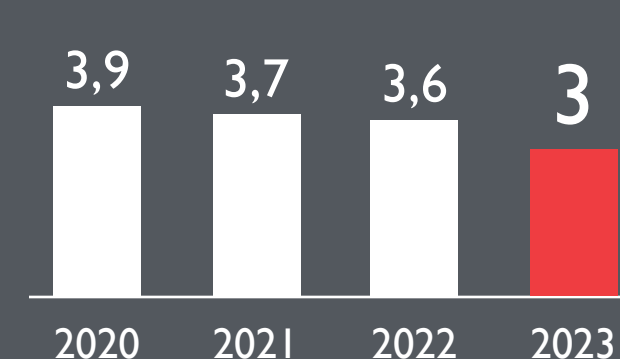
VESELĪBAS APRŪPES
SISTĒMA

DZĪVES LĪMENIS
LATVIJĀ

DROŠĪBA

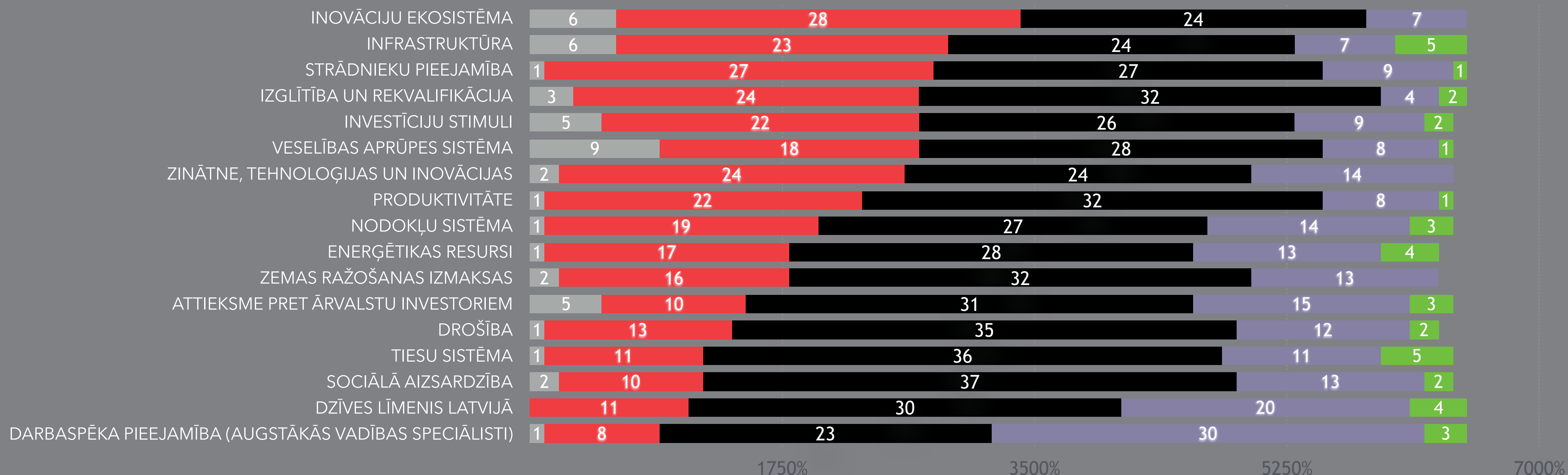

INOVĀCIJU EKOSISTĒMA-
SADARBĪBA STARP PUBLISKO
UN PRIVĀTO SEKTORU

SKALA NO 1 LĪDZ 5, KUR "1" - NORĀDA UZ ZEMU KONKURĒTSPĒJU UN "5" - NORĀDA UZ AUGSTU KONKURĒTSPĒJU

ĀRVALSTU INVESTORU VĒRTĒJUMS PAR POTENCIĀLAJIEM LATVIJAS EKONOMISKĀS KONKURĒTSPĒJAS VIRZĪTĀJIEM, BALTIJAS VALSTU SALĪDZINĀJUMĀ

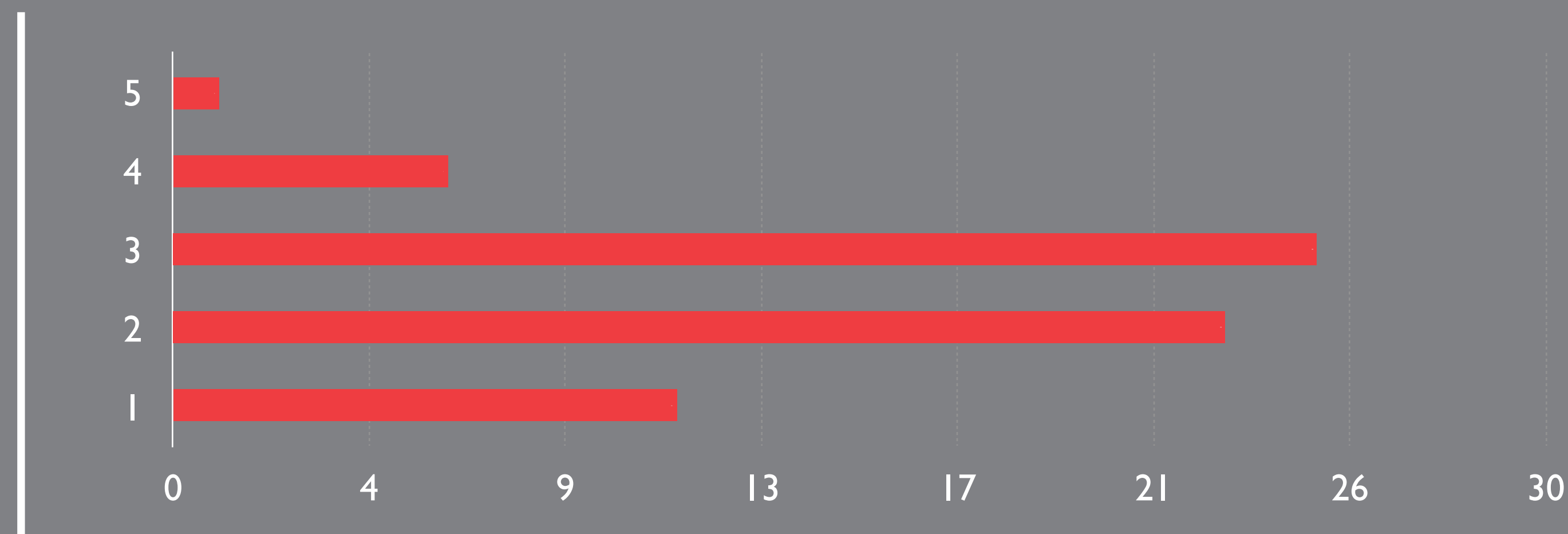

1 (NEKONKURĒTSPĒJĪGS) 2 3 4 5 (ĻOTI KONKURENTSPĒJĪGS)

POLITIKAS VEIDOTĀJU DARBA NOVĒRTĒJUMS INVESTĪCIJU VIDES UZLABOŠANĀ

2023

SKALĀ NO 1-5, KUR "1"- SLIKTI, "3"- VIDUVĒJI UN "5"- IZCILI

PUBLISKĀ SEKTORA IESTĀDES AR KURĀM ĀRVALSTU INVESTORIEM LATVIJĀ IR BIJUSI VISLABĀKĀ UN VISLIKTĀKĀ SADARBĪBA

VISLABĀKĀ SADARBĪBA

EKONOMIKAS
MINISTRIJA

VALSTS IEŅĒMUMU
DIENESTS

LATVIJAS INVESTĪCIJU UN ATTĪSTĪBAS
AĢENTŪRA

RĪGAS DOME (UN TĀS
PADOTĪBAS IESTĀDES)

LATVIJAS BANKA

KONKURENCES
PADOME

FINANŠU
MINISTRIJA

VISSLIKTĀKĀ SADARBĪBA

VALSTS IEŅĒMUMU
DIENESTS

RĪGAS DOME (UN TĀS
PADOTĪBAS IESTĀDES)

KLIMATA UN
ENERĢĒTIKAS
MINISTRIJA

EKONOMIKAS
MINISTRIJA

PILSONĪBAS UN MIGRĀCIJAS LIETU PĀRVALDE

FINANŠU
MINISTRIJA

SATIKSMEŠ
MINISTRIJA

Finanšu ministrija un Konkurences padome šķiet tiek lobēta vai iespaidota, jo neskatās plašāk uz kopējās industrijas problēmām.

FINANŠU UN APDROŠINĀŠANAS DARBĪBAS

Ekonomikas ministrija nevēlas sniegt kvalitatīvas konsultācijas, dalīties ar informāciju

PROFESIONĀLIE, ZINĀTNISKIE UN TEHNISKIE PAKALPOJUMI

VID - mēs neesam apmierināti ar viņu komunikāciju. Arī pieņemtās nodokļu izmaiņas nemotivē.

PROFESIONĀLIE, ZINĀTNISKIE UN TEHNISKIE PAKALPOJUMI

Vēljoprojām grūti strādāt ar Rīgas Domi un citām pašvaldībām, ilgstošo procesu un darbinieku zemās kompetences dēļ

INFORMĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJAS PAKALPOJUMI

KOPSAVILKUMS PAR POLITIKAS JOMĀM, KURĀS VĒROJAMS VISLIELĀKAIS UN VISMAZĀKAIS PROGRESS

VISLIELĀKAIS PROGRESS

DIGITALIZĀCIJAS UZLABOŠANA PUBLISKAJĀ
SEKTORĀ

VALSTS IEŅĒMUMU DIENESTA DARBA UN
CAURSPĪDĪGUMA UZLABOŠANA

ĒNU EKONOMIKAS APKAROŠANAS
PĀRVALDĪBA

NORMATĪVO AKTU KVALITĀTE INVESTĪCIJU
AIZSARDZĪBAI UN TIESU EFEKTĪVĪBĒI

VISMAZĀKAIS PROGRESS

CILVĒKKAPITĀLA ATTĪSTĪBAS POLITIKA

PUBLISKĀ SEKTORA MODERNIZĀCIJA
(PUBLISKĀS PĀRVALDES DARBĪBAS
REZULTĀTOS BALSTĪTA BUDŽETĒŠANA, U.C.)

ENERĢĒTIKAS TIRGUS CAURSPĪDĪGA UN
PAREDZAMA ATTĪSTĪBA

VALSTS KAPITĀLSABIEDRĪBU PIENESUMS
NOZARU ATTĪSTĪBĀ

NOVĒRTĒJUMS PAR POLITIKAS JOMU ATTĪSTĪBU, PĒDĒJO 12 MĒNEŠU GRIEZUMĀ:

ĒNU EKONOMIKAS
APKAROŠANA

2.5

ĒNU EKONOMIKAS
APKAROŠANAS
PĀRVALDĪBA UN RĪKI, LAI
IEVIESTU RĪCĪBPOLITIKAS

2.5

VID DARBA UN
CAURSPĪDĪGUMA
UZLABOŠANA

2.1

INSTRUMENTI ("BURKĀNI"),
LAI MOTIVĒTU GODĪGOS
NODOKĻU MAKSĀTĀJUS

SKALA 1-5, KUR '1' - NAV PROGRESA, '5' - IEVĒROJAMS PROGRESS

NOVĒRTĒJUMS PAR POLITIKAS JOMU ATTĪSTĪBU, PĒDĒJO 12 MĒNEŠU GRIEZUMĀ:

INVESTĪCIJU
AIZSARDŽĪBA

2.4

TIESU EFEKTIVITĀTE

2.2

VALSTS
KAPITĀLSABIEDRĪBU
PIENESUMS NOZARU
ATTĪSTĪBĀ

2.4

NORMATĪVO AKTU
KVALITĀTE, IESKAITOT
VALSTS POLITIKAS
KONSEKVENCI

2.1

PUBLISKĀ IEPIRKUMA
PROCESS

SKALA 1-5, KUR '1' - NAV PROGRESA, '5' - IEVĒROJAMS PROGRESS

NOVĒRTĒJUMS PAR POLITIKAS JOMU ATTĪSTĪBU, PĒDĒJO 12 MĒNEŠU GRIEZUMĀ:

ZAĻĀS EKONOMIKAS
VEICINĀŠANA

2.5

KLIMATA UN ENERĢĒTIKAS
POLITIKAS VEICINĀŠANA

2.3

PRIVĀTĀ SEKTORA KĀ
"ZAĻĀ" DZINĒJSPĒKA
IESPĒJOŠANA

2.1

ENERĢĒTIKAS TIRGUS
CAURSPĪDĪGA UN
PAREDZAMA ATTĪSTĪBA

SKALA 1-5, KUR '1' - NAV PROGRESA, '5' - IEVĒROJAMS PROGRESS

NOVĒRTĒJUMS PAR POLITIKAS JOMU ATTĪSTĪBU, PĒDĒJO 12 MĒNEŠU GRIEZUMĀ:

CILVĒKKAPITĀLA
ATTĪSTĪBA

2.0

VIENOTAS CILVĒKKAPITĀLA
POLITIKAS ATTĪSTĪBA UN
PĀRVALDĪBA

1.9

DARBASPĒKA
PIEEJAMĪBAS
UZLABOŠANA

2.0

DARBASPĒKA
PĀRKVALIFIKĀCIJA UN
PRASMJU UZLABOŠANA

SKALA 1-5, KUR '1' - NAV PROGRESA, '5' - IEVĒROJAMS PROGRESS

NOVĒRTĒJUMS PAR POLITIKAS JOMU ATTĪSTĪBU, PĒDĒJO 12 MĒNEŠU GRIEZUMĀ:

PUBLISKĀ SEKTORA
EFEKTIVITĀTE

2.5

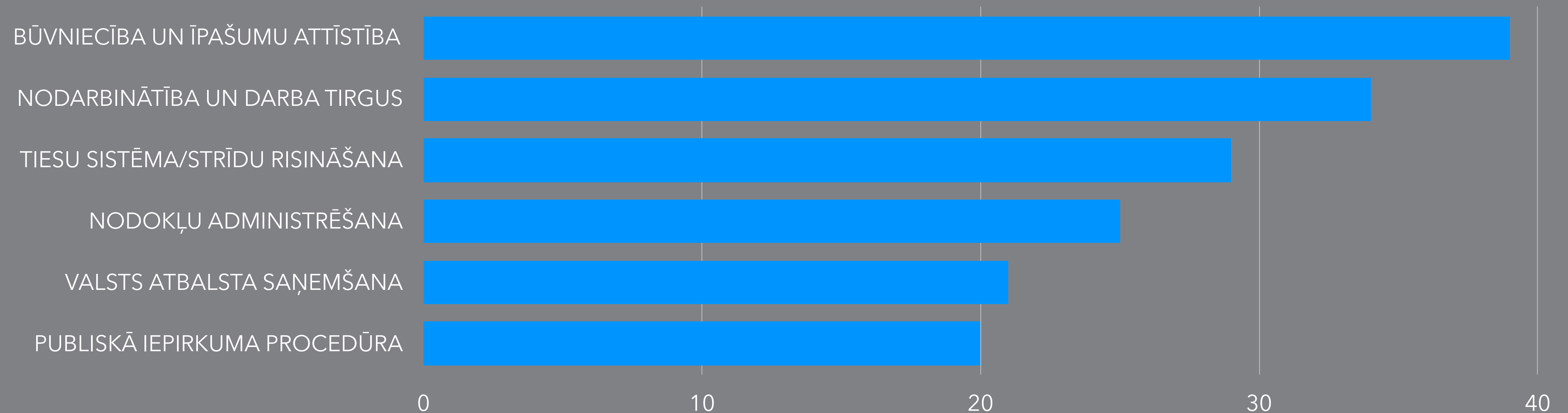
PUBLISKĀ SEKTORA
DIGITALIZĀCIJAS
UZLABOŠANA

1.9

PUBLISKĀ SEKTORA
MODERNIZĀCIJA, PIEM., VEICINĀT
ATBILDĪBAS UZŅEMŠANOS VALSTS
PĀRVALDĒ

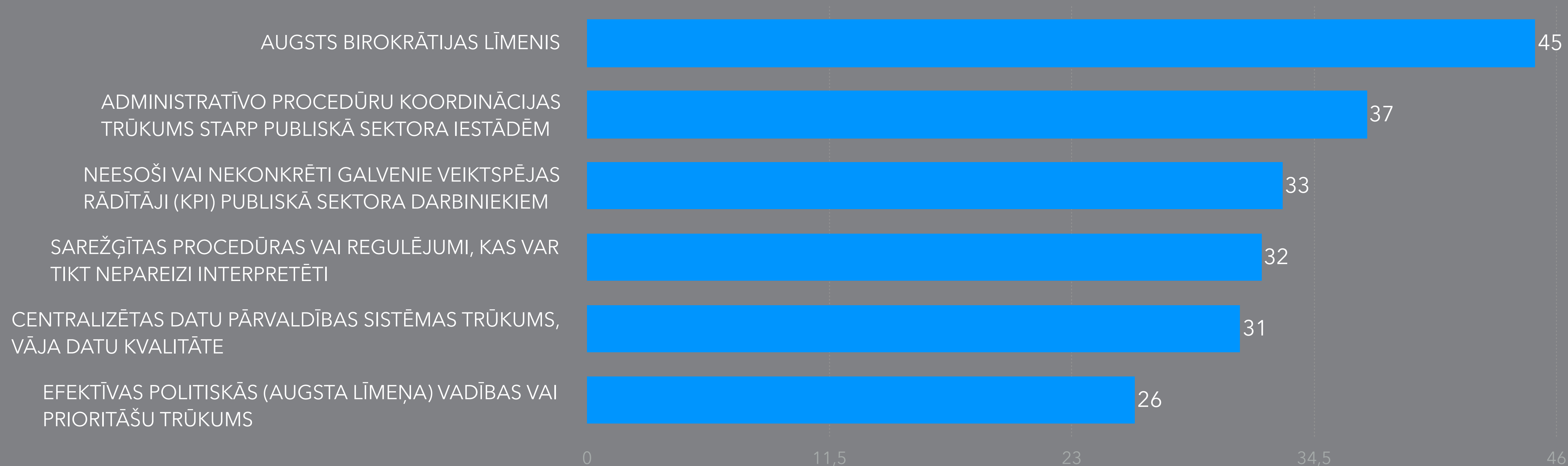
SKALA 1-5, KUR '1' - NAV PROGRESA, '5' - IEVĒROJAMS PROGRESS

UZŅĒMĒJDARBĪBAS JOMAS, KURĀS INVESTORI SASKĀRUŠIES AR IZAICINOŠĀM VALSTS PĀRVALDES PROCEDŪRĀM

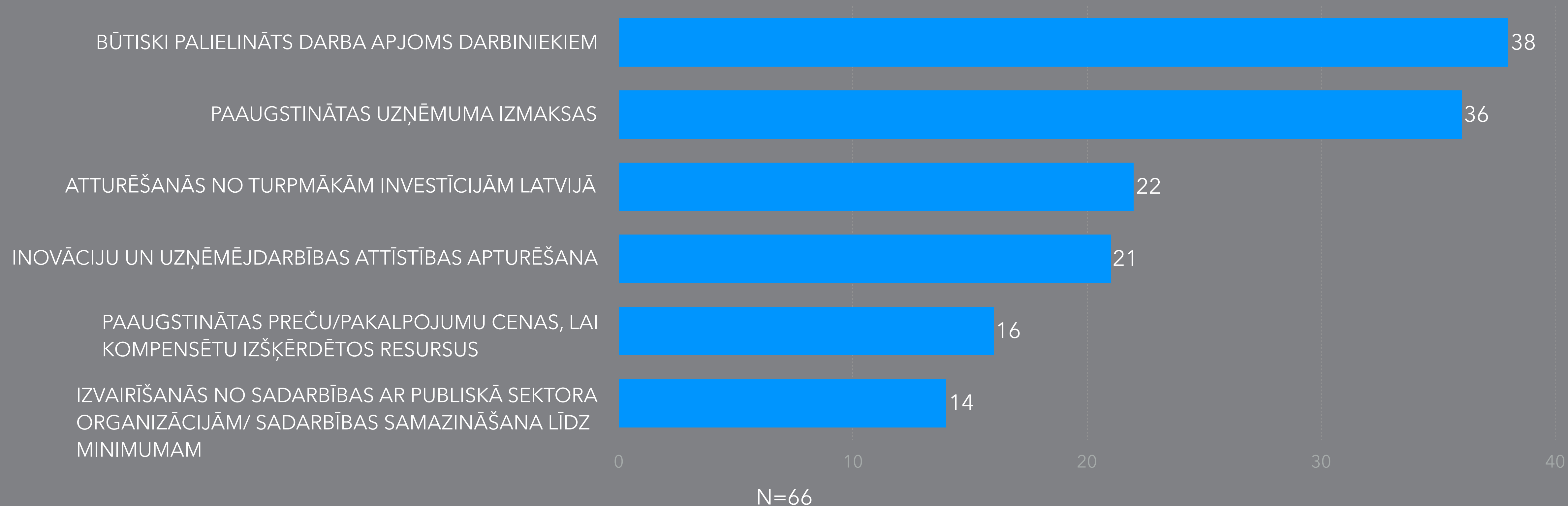
N=66

INVESTORU VĒRTĒJUMS PAR NOZĪMĪGĀKAJIEM ŠĶĒRŠĻIEM, KAS VEIDO NEEFEKTĪVAS VALSTS PĀRVALDES PROCEDŪRAS LATVIJĀ

N=66

NEEFEKTĪVU PUBLISKĀS ADMINISTRĀCIJAS PROCEDŪRU IETEKME UZ INVESTORU UZŅĒMUMIEM

Favorītisms tirgū, īpaši pret valsts kapitālsabiedrībām, kas citiem tirgus dalībniekiem nes lielākas izmaksas un peļņas zaudējumus.

Informācijas un komunikācijas pakalpojumi

Mūsu, kā juridiskā pakalpojumu sniedzēja, galvenais izaicinājums, ir precīza budžeta plānošana klientiem gadījumos, kad ir nepieciešama publiskā sektora iesaiste, jo bieži vien publiskā sektora darbības, un līdz ar to, arī darbinieku slodze, nav paredzamas.

Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi

Prasības pēc atskaitēm, kas radušās sarežģītu normatīvo aktu vai valsts iestāžu funkciju dublēšanās dēļ; garš tiesu procesu ilgums ar augstu sankciju risku, kavēšanās dēļ; kā arī neētiska uzņēmējdarbības prakse publiskajos iepirkumos.

Informācijas un komunikācijas pakalpojumi

Mēs ļoti reti piedalamies publiskajos iepirkumos, augstās birokrātijas dēļ.

Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts

Visas šīs atbildes ir saistītas - ja kādu procesu paildzina-tas prasa vairāk resursu, augstākas cenas, darbaspēku. Mēs vēl neesam pilnīgi atturēti no jebkādām nākotnes investīcijām, bet par katru investīciju ir ļoti nopietna cīņa. Mēs esam Latvijā tikai diversifikācijas dēļ. Bet portfeli mēs varam diversificēt arī citur.

Operācijas ar nekustamo īpašumu

Mēs ļoti jūtam to, ka mūsu klienti aizvien vairāk atturas no investēšanas Latvijā. Mēs dažkārt sadarbojamies ar LIAA, lai atvestu potenciālos investorus uz Latviju. Pārdot Latviju potenciālajiem investoriem ir sarežģīti, biežāk investori tomēr izvēlas Lietuvu vai Poliju.

Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi

Salīdzinot ar Lietuvu, nekustamā īpašuma iegādes kārtība ārvalstu investoriem ir ilgstoša un diezgan sarežģīta. Mūsu uzņēmumam, pirmpirkuma tiesību lēmuma saņemšana pēc izpildītā pārdošanas - pirkuma līguma iesniegšanas pašvaldībā, prasīja gandrīz divas nedēļas. Pēc šādas ilgstošas procedūras, izplatītākais veids, kā norēķināties par nekustamā īpašuma iegādi, ir norēķināšanās ar darījuma konta starpniecību, kas ārvalstu investoriem prasa papildu pūles, lai tiktu galā ar bankām.

Veselība un sociālā aprūpe

ES mēroga regulējuma (piemēram, finanšu sektora regulējuma) interpretācija un ieviešana Latvijā daudzos gadījumos ir nevajadzīgi stingra salīdzinājumā ar kaimiņvalstīm un citām ES valstīm. Piemērs: Nevajadzīgi stingra un neparasta (salīdzinot ar kaimiņvalstīm) AML likuma interpretācija no VID puses attiecībā uz to, vai subjekts, kas nodarbojas ar aizdevumu izsniegšanu (investīciju projektu ietvaros) uzņēmumu grupas dalībniekiem, kvalificējams kā atbildīgais subjekts.

Finanšu un apdrošināšanas darbības

Bankas kontu administrēšana. Daļēji tas skaidrojams ar valsts pārvaldes izvirzītajiem noteikumiem, kas skar privāto sektoru. Ir jāiemaksā noteikta naudas summa, tad jāgaida darījuma apstrādes aptiprinājums, AML likuma ietvaros. Esmu redzējis, ka cilvēkiem, kuri ir Latvijas pilsoņi, bet ir nerezidenti, ir grūtības atvērt bankas kontu Latvijā, nemaz nerunājot par uzņēmumiem. Ir ārkārtīgi grūti panākt, lai viss sanāktu.

Operācijas ar nekustamo īpašumu

INVESTORU RISINĀJUMI ADMINISTRATĪVĀ SLOGA MAZINĀŠANAI LATVIJĀ

SAMAZINĀT BIROKRĀTISKO APARĀTU,
LAI PALIELINĀTU EFEKTIVITĀTI

IEVIEST ADMINISTRATĪVO PROCEDŪRU
CENTRALIZĀCIJU, LAI NODROŠINĀTU
EFEKTĪVU ADMINISTRATĪVO PROCESU
KOORDINĀCIJU

UZLABOT KOMUNIKĀCIJU/ SADARBĪBU
STARP POLITIKAS VEIDOTĀJIEM UN
INVESTORIEM/UZŅĒMĒJIEM. TAS UZLABOTU
RĪCĪBPOLITIKU KVALITĀTI, ADMINISTRATĪVOS
PROCESUS UN UZŅĒMĒJDARBĪBAS VIDI, KĀ
ARĪ VEICINĀTU LIELĀKU CAURSPĪDĪGUMU
UN LABĀKU KOMUNIKĀCIJU STARP VISĀM
IESAISTĪTAJĀM PUSĒM

Mazāk pašvaldību, mazāk birokrātijas.
Veidot uz attīstību/izaugsmi vērstus
galvenos veikspējas rādītājus (KPI's).
Politiskais kurss un stratēģija tālāk
jāisteno publiskā sektora iestādēs, un
uzraugošo iestāžu darbs jāsalāgo ar
politiskajām prioritātēm.

Ražošana

Publiskajā sektorā nepieciešams
ieviest galvenos veikspējas rādītājus
(KPI's) un reālu atbildību, kā arī vienotu
datu centru, datubāzi.

Vairumtirdzniecība un
mazumtirdzniecība; automobiļu un
motociklu remonts

Vairāk dialoga; nacionāla
mēroga prioritātes un stratēģija;
nepieciešams ieinteresēt vairāk
jaunu cilvēku palikt un izaugt
Latvijā.

Veselība un sociālā aprūpe

Skaidra vienas atbildīgās iestādes
noteikšana; skaidri, izaicinoši un
atbilstoši galvenie veikspējas rādītāji
(KPI's). Kultūras un domāšanas maiņa ir
nepieciešama, lai veidotu uz sadarbību
un problēmu risināšanu balstītu vidi.

Finanšu un apdrošināšanas darbības

INVESTORU RISINĀJUMI ADMINISTRATĪVĀ SLOGA MAZINĀŠANAI LATVIJĀ

VEICINĀT DIGITALIZĀCIJU UN LABĀKU DATU APRITI STARP PUBLISKĀ SEKTORA IESTĀDĒM

FORMULĒT SKAIDRU VALSTS UN IESTĀŽU STRATĒGIJU, LAI NODROŠINĀTU LABĀKU PRIORITĀŠU UN POLITIKU SADERĪBU UN, LAI LABĀK IZLIETOTU RESURSUS

IZVEIDOT REZULTĀTOS BALSTĪTUS GALVENOS VEIKTSPĒJAS RĀDĪTĀJUS (KPI'S) VALSTS PĀRVALDES IESTĀDĒM, LAI UZLABOTU TO ATBILDĪBU

Izveidot sistēmu kā privātais un publiskais sektors varētu ātri un efektīvi komunicēt savā starpā; bankām vajadzētu pārskatīt bankas kontu atvēršanas nosacījumus uzticamiem nerezidentiem.

Citi pakalpojumi

Pārskatīt publiskā sektora funkcijas, nolemt, kuras paturēt un kuras deleģēt/likvidēt. Pārskatīt un novienkāršot politiku, ieskaitot nodokļu politiku - vienkāršot noteikumus, bez izņēmumiem. Nostiprināt ticību labajam un sodīt tos, kuri pārkāpj likumu.

Informācijas un komunikācijas pakalpojumi

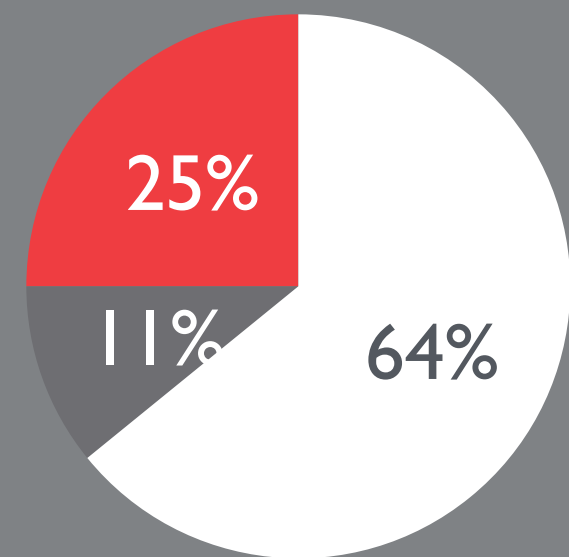
Nodrošināt efektīvu digitalizāciju un procesu standartizāciju (piem., publiskā iepirkuma procesā); Vienotas, centralizētas datu bāzes izviedošana iestādēm pienākumu veikšanai.

Informācijas un komunikācijas pakalpojumi

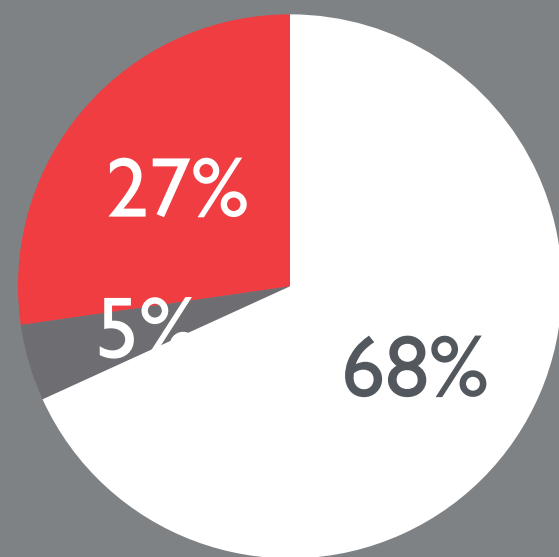
Ieviest datos balstītu lēmumu pieņemšanu. Publiskajam sektoram vajadzētu veidot datus, tos publiskot. Efektivizēt tiesu sistēmu.

Finanšu un apdrošināšanas darbības

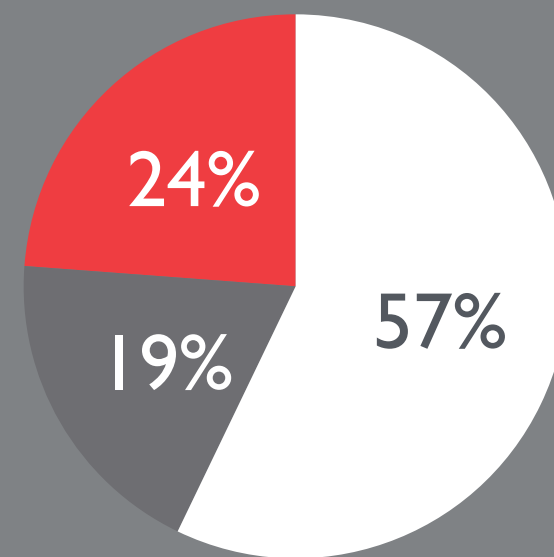
TURPMĀKIE INVESTĪCIJU PLĀNI

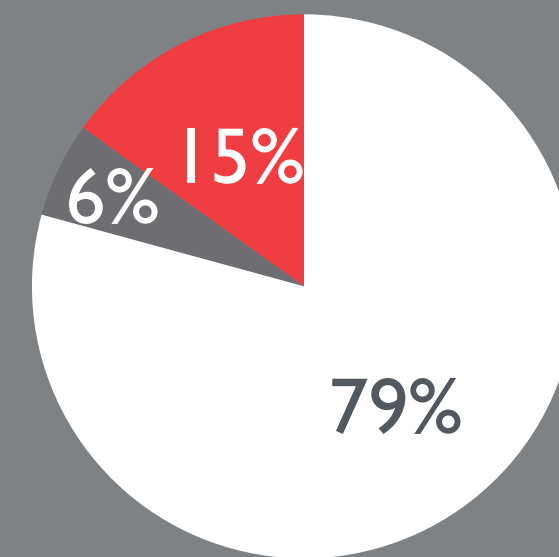
2019 (N=47)

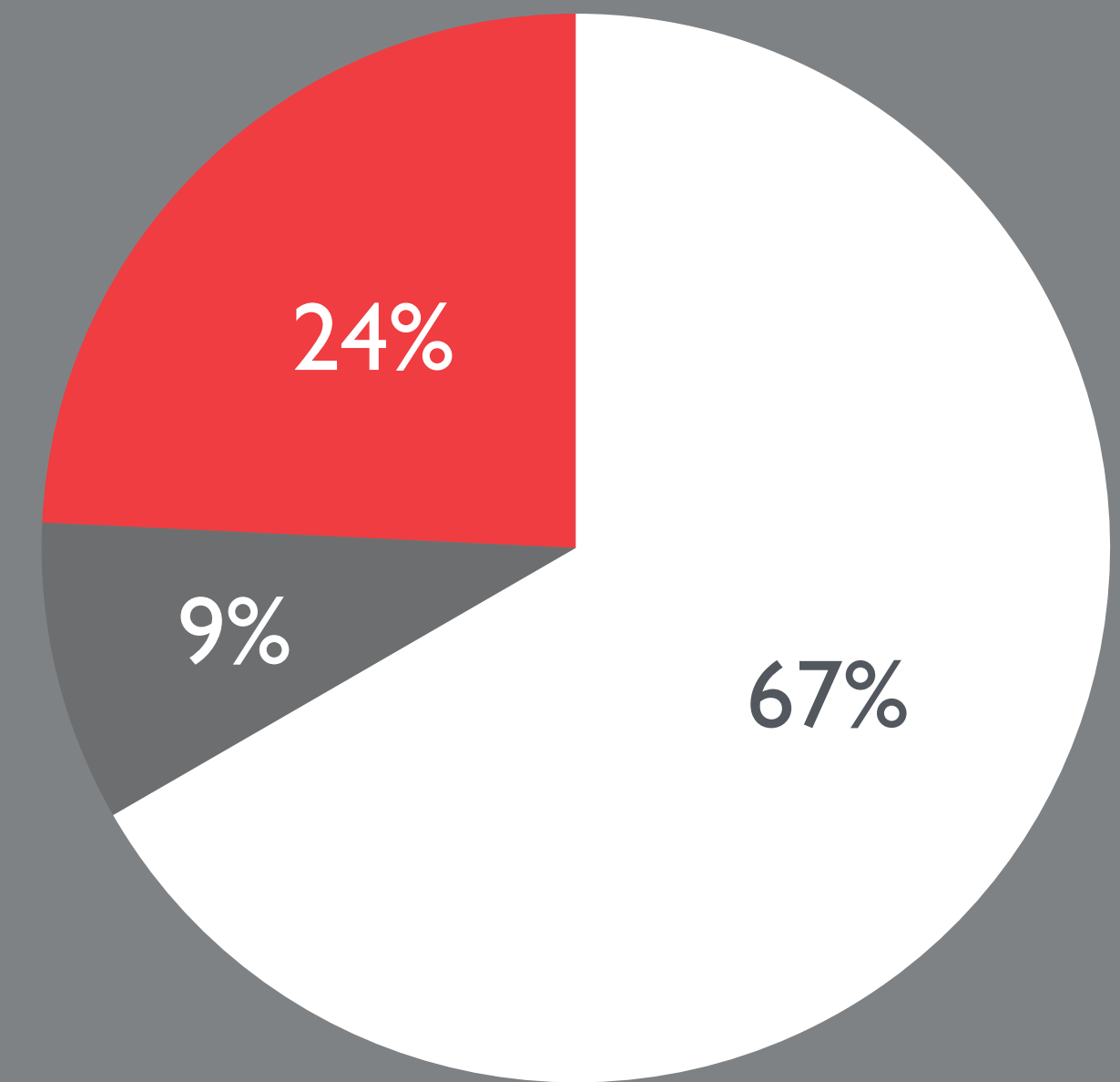
2020 (N=44)

2021 (N=53)

2022 (N=55)

2023 (N=66)

■ JĀ, PLĀNOJAM PALIELINĀT INVESTĪCIJAS

■ NĒ, NEPLĀNOJAM PALIELINĀT INVESTĪCIJAS

■ NAV IZLEMTS, ATKARĪGS NO APSTĀKĻIEM VAI NAV VAJADZĪBAS

JĀ, MĒS PLĀNOJAM PALIELINĀT INVESTĪCIJAS

Jā - šobrīd mēs esam asptiprinājuši ārvalstu tiešās investīcijas 178 miljonu euro apmērā. Kopumā, plānojam investēt 700 miljonus turpmākajos 2-3 gados.

ELEKTROENERĢIJA, GĀZES
APGĀDE, SILTUMAPGĀDE UN
GAISA KONDICIONĒŠANA

Jā, ja nebūs pretestība no pašvaldībām un, ja būs pieejams finansējums no ES. Kopumā, vēlprojām ir grūti atgūt ienākumus no investīcijām Latvijā.

RAŽOŠANA

Jā, aptuveni 2 miljonus euro katru gadu, ar nosacījumu, ka investīciju klimats nepasliktinās vairāk.

FINANŠU UN
APDROŠINĀŠANAS
DARBĪBAS

Jā, mēs turpināsim investēt vēl vismaz 6 gadus. Latvijā ir ļoti laba resursu pieejamība un eksporta iespēja.

BŪVNIECĪBA

Mēs izskatām iespēju investēt 100-200 miljonus nākamajos 10 gados. Tirgus lielums un negatīvā demogrāfija ir lielākie šķēršļi investīcijām.

OPERĀCIJAS AR NEKUSTAMO ĪPAŠUMU

NĒ, MĒS NEPLĀNOJAM PALIELINĀT INVESTĪCIJAS

Nē, mēs investēsim vairāk Lietuvā un Igaunijā. Lietuvā ir lielāks tirgus un atrodas tuvāk pārējai Eiropai. Igaunijā ir mazāka hierarhija un lielāka darba efektivitāte.

TRANSPORTS UN UZGLABĀŠANA

Nē. Mēs fokusējamies uz Lietuvas tirgu, jo tur ir lielāka peļņa un tirgus. Latvijā, ārpus Rīgas, nav daudz izaugsmes iespēju.

IZMITINĀŠANA UN
ĒDINĀŠANAS PAKALPOJUMI

Nē. Jābūt skaidrākai ģeopolitiskajai situācijai.

PROFESIONĀLIE, ZINĀTNISKIE UN
TEHNISKIE PAKALPOJUMI

Ne šobrīd (industrijā daudz izaicinājumu).
Varbūt nākotnē.

RAŽOŠANA

Nē - nav pieejamu līdzekļu no starptautiskajiem partneriem.

OPERĀCIJAS AR NEKUSTAMO ĪPAŠUMU

NAV IZLEMTS, ATKARĪBĀ NO APSTĀKĻIEM

Ģeopolitiskās situācijas dēļ, vēl nav izlemts.

INFORMĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJAS PAKALPOJUMI

Mēs gribam, bet tas atkarīgs no gaidāmajām iespējām.

TRANSPORTS UN UZGLABĀŠANA

Iespēja tiek izskatīta.

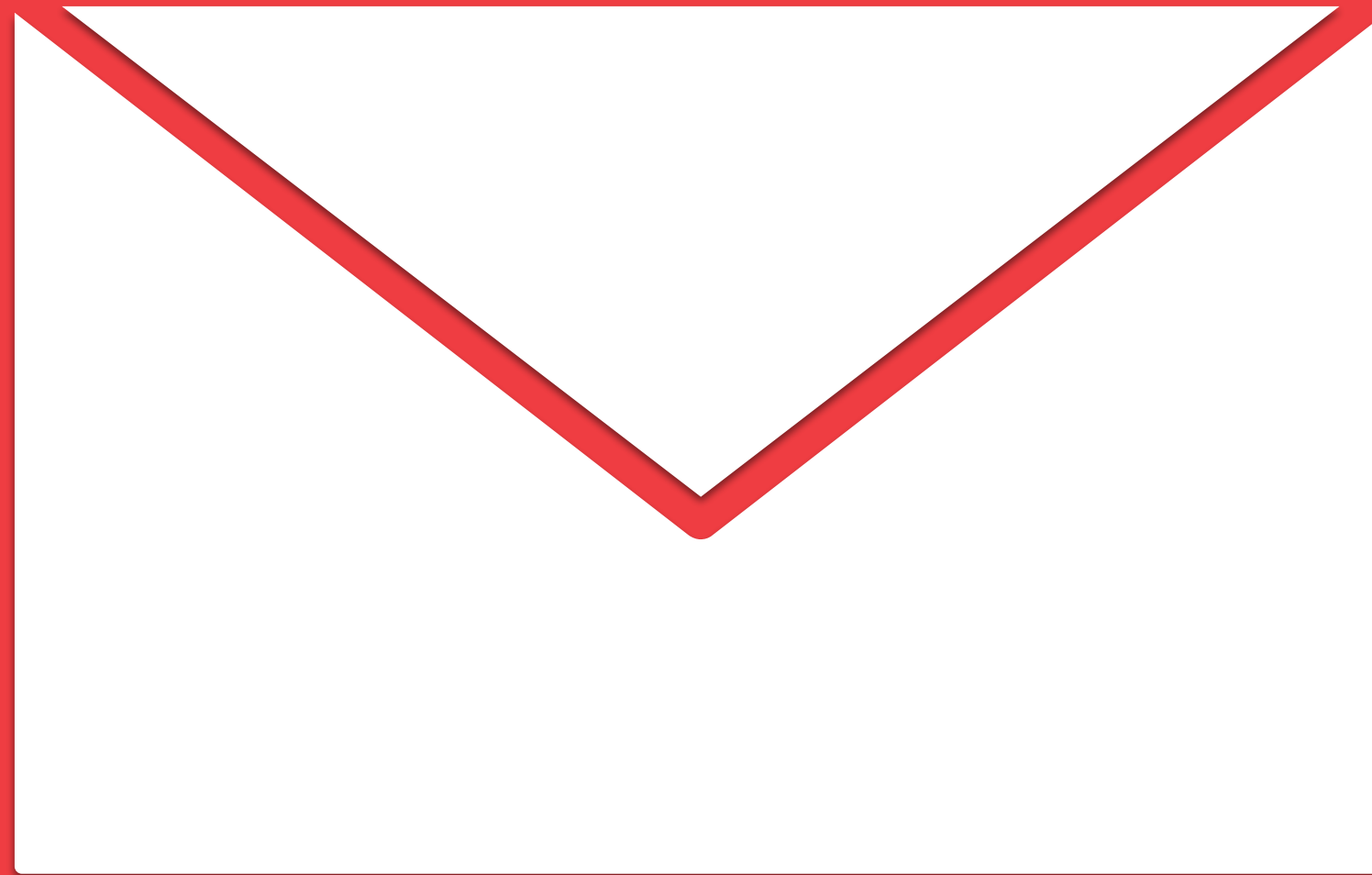
VAIRUMTIRDZNIECĪBA UN MAZUMTIRDZNIECĪBA; AUTOMOBILU UN MOTOCIKLU REMONTS

Investīciju palielināšana ir atkarīga no investīciju klimata. Mūs attur, piemēram, vides atļaujas, godīgas konkurences no valsts kapitālsabiedrībām neesamība un skaidra politikas veidotāju un likumdevēju stratēģijas neesamība. Ja šos aspektus valsts veiksmīgi sakārto, tad investīcijas ir iespējamās. Ja nekas neuzlabosies, investīcijas var nenonākt līdz Latvijai, vai arī prasīt ievērojami vairāk laika.

ELEKTROENERĢIJA, GĀZES APGĀDE, SILTUMAPGĀDE UN GAISA KONDICIONĒŠANA

PREMJERMINISTRES KUNDZE, JUMS
IR PIENĀKUSI VĒSTULE!

Mainiet domāšanu: uzņēmēji ir ekonomikas virzītāji, pret tiem labi jāizturas, bet jābūt arī augstiem sodiem un stingriem kontroles mehānismiem, lai piespiestu visus uzņēmumus ievērot likumus.

Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība;
automobiļu un motociklu remonts

Jums vajadzētu paskatīties nākotnē un redzēt vīziju, stratēģiju, un mazāk domāt par mazām, nenozīmīgām detaļām. Jums vajadzētu būt kā kuģa kapteinei un redzēt horizontu!

Transports un uzglabāšana

Esiet stipra un konsekventa, definējot un ieviešot vienotu Latvijas vīziju. Izmantojiet savas komandas kompetenci un reputāciju, un Jums būs liela vara!

Finanšu un apdrošināšanas darbības

Investējiet inovācijās un tehnoloģijās un prioritizējiet izglītības un prasmju attīstību jaunajām nozarēm.

Informācijas un komunikācijas pakalpojumi

Noteikt 2-3 stratēģiskās prioritātes un pilnībā īstenot tās. Mums ir jāpārinvestē gan finanšu, gan cilvēkresursi: - Izglītībā: No bērnudārza līdz augstskolām, piešķirot resursus programmu izveidei, labāko talantu algošanai un algu maksāšanai, kas ir 50% virs vidējā vai lielāka; konsolidēt skolas un resursus. - Drošība (fiziskā un kibernetiskā). Jāstiprina militārie spēki ar tehnoloģijām, jo mums ir ierobežots cilvēku skaits. - Cilvēku veselība un labklājība. Tā jā sāk ar profilaktiskām aktivitātēm (piem., sports skolā fokusējoties uz komandu sportu, profilaktiskas veselības aprūpes pārbaudes, lai savlaicīgi apzinātu problēmas) un jāpiešķir vairāk naudas cilvēku skrīningam, un ārstiem, nevis jaunu ēku būvniecībai. Veidojiet skaidru drošības tīklu, gadījumā, ja kaut kas notiek, mēs Jūs atbalstīsim.

Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība;
automobiļu un motociklu remonts

Stabilizējiet ekonomiku un vairāk strādājiet ar uzņēmējiem, uzsāciet dialogu. Radiet pozitīvu investīciju klimatu. Strādājiet gudri ģeopolitikā, lai visiem radītu drošības sajūtu.

Veselība un sociālā aprūpe

Dārgā Premjerministre, vai redzat, kā banku sektors varētu veicināt cienījamu nerezidentu piesaisti Latvijā? Tas piesaistītu ārvalstu investorus un attīstītu vietējo ekonomiku.

Citi pakalpojumi

Cienījamā Siliņas kundze, ja būtu viena lieta, kas varētu attīstīt Latvijas ekonomiku, tad tai vajadzētu būt "Rail Baltica" projekta pabeigšanai. Iedomājieties jauno Rīgas "sateces baseinu" - ar visām mūsu biznesa, kultūras un izglītības iespējām un lielāko lidostu Baltijā - RIX, ko ātrvilcieni savieno ar Pērnavu, Panevėžu un Kauņu. Papildu 400 tūkstoši cilvēku varētu atbraukt uz Rīgu gandrīz tikpat ātri kā uz savu valstu galvaspilsētām. Rīga beidzot varētu kļūt par patieso Baltijas centru un galvaspilsētu! Un, tā kā Rīga un Pierīga kopā veido 2/3 no Latvijas IKP, tad piekļuve šim cilvēkkapitālam, pakalpojumiem un infrastruktūrai neapšaubāmi pacels mūsu ekonomisko izaugsmi jaunos augstumos. Neskatoties uz lielo skepsi, "Rail Baltica" mainīs spēles noteikumus. It sevišķi Rīgai un Latvijai. Lūdzu, dariet visu iespējamo, lai tas notiktu!

Operācijas ar nekustamo īpašumu

Uzticība iedvesmo cilvēkus un dod viņiem brīvību sapņot - padarīsim Latviju par valsti, kurā piepildās visi sapņi. Godīga attieksme pret visiem varētu nodrošināt jaunu sociālo līgumu - bet mums visiem ir jābūt pietiekami drosmīgiem, lai uzdrīkstētos. Tāpēc, uzdrīkstieties vadīt un mainīt! Ļaujiet uzņēmumiem iesaistīties valsts nākotnes veidošanā. Ļaujiet tiem piedalīties arī šī sapņa īstenošanā.

Informācijas un komunikācijas pakalpojumi

Veiksmi, vēlu
Premjerministrei
veiksmi!

Operācijas ar
nekustamo īpašumu

ATBALSTIET START-UP EKONOMIKU! Šī
ir lieta, kas atšķir Latviju no Lietuvas un
Igaunijas.

Operācijas ar nekustamo īpašumu

Saprotiet, ko vajadzētu gribētu sasniegt un kā to izmērīt. Un nedomājiet 4 gadu ciklā. Fokusējieties uz izvirzītajiem mērķiem.

Būvniecība

Esiet ambiciozāka un drosmīgāka. Neizpildiet tiaki minimālās prasības, bet izvirziet lielākas, plašākas ambīcijas. Investoriem ir interese par Latviju un mēs varētu kļūt par valsti, kas eksportē ilgstpējīgu un zaļu enerģiju.

Elektroenerģija, gāzes apgāde,
siltumapgāde un gaisa kondicionēšana

Novēlam Evikai Siliņai koncentrēties cilvēkresursu problēmu, ņemot vērā darbaspēka trūkumu Latvijā. Tas ir ekonomikas pamats. Valdībai jākoncentrējas uz konkrētām prioritārajām nozarēm. Katrai pašvaldībai ir kāds finansējums, kas ir sadrumstalots un rezultātā pietrūkst sasniegumu. Pašvaldības tiek politizētas. Tām ir liela ietekme uz vietējo ekonomiku, un tās grauj valsts ekonomiku. Tāpat, pašvaldības rada lielākas administratīvās problēmas un vairāk papīru. Vietējiem uzņēmumiem vajadzētu vairāk koncentrēties uz lielajiem projektiem, lai nodrošinātu efektivitāti, tādēļ ir nepieciešami lielāki publisko iepirkumu projekti.

Transports un uzglabāšana

Vai jūs, premjerministres kundze, varat vienreiz savākties un padomāt vairāk nekā 4 gadu ciklā! Nemitīgi kompromisi un nespēja virzīt un ieviest saturīgas reformas daudzās jomās (piemēram, izglītība, skolu tīkls, VID, valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību neefektivitāte, ES fondi, Rail Baltica, Latvijas pasts, Pasažieru dzelzceļš) tikai tupinās Latvijai iedalīt no citām Baltijas valstīm.

Finanšu un apdrošināšanas darbības

Pievērsieties publiskā sektora disciplīnai un produktivitātei- ja valdība ir noteikusi ārvalstu investoru piesaisti kā prioritāti, tad neļaujiet ministrijām sabojāt ainu un rīkoties bezatbildīgi! Ieviesiet pārmantojamības principu - kad esošā valdība izlemj virzīties uz noteiktu stratēģisko mērķi, tas pats mērķis ir jāturpina ieviest nākamajai valdībai, vismaz divās paaudzēs!

Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana

UZŅĒMUMI, KAS PIEDALĪJĀS PĒTĪJUMĀ

Ārvalstu investoru padome Latvijā (FICIL) ir nevalstiska organizācija, kurā apvienojušies lielākie ārvalstu uzņēmumi Latvijā, kā arī ārvalstu tirdzniecības kameras un Rīgas Ekonomikas augstskola.

FICIL aktīvi meklē un iesaka risinājumus, lai sadarbībā ar Latvijas valdību uzlabotu un attīstītu uzņēmējdarbības un investīcijas vidi valstī.

Pilns FICIL Ārvalstu investoru vides indeksa ziņojums pieejams:

www.ficil.lv

